

Nincs meghittebb menedékünk a háznál, legyen bár otthon vagy munkahely (ahol életünk kétharmadát töltjük), az épületek mégsem illeszkednek pontosan ránk, sőt arra is képesek, hogy láthatatlan rossz szabásuk mentén gyötörjék a testünk.

Lehetséges-e esetleg még ennél is közvetlenebb megérintése az idegennek? De még mennyire! Például a használtruha-boltokba vezető öltözködési szokások révén. Az „alig használt” irányába, mint nyilvánvalóvá vált, felettebb törvényszerű elkalandozás. Az ócskapiacra, ahol régen zsidáruval kereskedtek, azért mégse megyünk, de ott, mellette, abba a kedves kis boltba, miért is ne. A menstruációs vérfoltok, a többnyire fatális közlekedési balesetek bélyegei sem zavarnak minket. Meghatározó az idegen birtokbavétele, mint valami mindig győzedelmes, pozitív, önigazolozó mozzanat. Nem számít, hogy nem sokra rá kitérnek a molyrágta lyukak, hogy a melegítő, amelyet egy (amúgy nyugati) fenék már kinyújtott, holnap leleplez minket. Ezért is van, hogy ezt az áztatást kilóra mérik.

És mit mondjunk más férjéről és más feleségéről, a már régen elfoglalt és kimarjult testzugok birtokbavételéről? A szenvedély vak és kritikátlan. Az ember hódítani szeret, kifogást mindig talál. Nem oly régen benem is feltámadt ez a szenvedély. No nem a házasságtörésé, arra már késő. Inkább az örökbefogadásé. A kisajátításé. Régi órákat gyűjtök, és ami ebben a legfurcsább, hordom is azokat. Azokkal a szíjakkal, amelyek éveken át ismeretlen férfiak csuklóját övezték. Titokzatos, tetszetős fémkapszulák, láncsal vagy anélkül, amelyeket zsebeim sötétjébe temetek. Teszem ezt valódi tulajdonosuk helyett, akinek a neve a fedélbelsőbe van vésve. Egy régen megboldogult postamester, egy állomásfőnök, egy világutazó vagy egy parkett-táncos helyett... Napvilágra csak egy rövid, ideges pillanatra kerülnek, megterhelve státuszszimbólumi mivoltukkal. Mennyi idő maradt hátra? Az országgyűlés kezdetéig, a Szegedre tartó hajó indulásáig, az Orient Expressz érkezéséig, az őszülő századosné asszonnyal való légyottig. Tik-tak, tik-tak. Ez az az ismerős, finom, szabályos hang, amely-

Závada Péter

ÁTMENETI RENDEK

Beszélik még, hogy csak egy anticiklon.
Te úgy látod, tavasz, tartós derű.
Már dolgozik valami andalító
Friss, vegetációrítusszerű
A természetben. Egy „tragikus” ritmus,
Hogy most a Nap egy álhalál után
Majd föltámad, mint Ámon-Ré vagy Krisztus,
S legyőzi a sötétet Újbudán.
De mindezek csak átmeneti rendek.
A konyhában hétről hétre kiég
Egy villanykörte. Újat kéne vened.
Közértbe mész, s már nem tudod, miért.
Süt a tavasz a körút menti fákról,
Szél borzolja a fürtös lombokat,
Mint nők haját egy roppant ventilátor,
S nem marad belül semmi gondolat.
Egy tócsa vagy csak. Fölszárít az orkán.
Csészényi tea – halkan párologsz.
Felhő leszel, vízgőz az Úrnak jobbján.
A földre hullasz, mint a záporok.

lyel megszólítanak ezek a gyógyíthatatlanul nyomorult tárgyak. Alig hallható hívószó, amelyre (a magányos fetisizták kivételével) senki nem válaszol.

Gyűjteményemben régi, és természetesen szintén idegen emlékkönyvek, rózsafüzérek, húsvéti és karácsonyi üdvözlőlapok, levelek is találhatóak... A jugónk több mint húsz éves, az előző tulajdonos jól megvigyázta...

És egy vallomás a végére. Igen nehezen válok meg tárgyaimtól, még a legjelentéktlenebbektől is, amilyen pl. egy ceruzacsonk. De ez jellemzi a szüzeket, akik, ugye, kissé fősvények is. Emlékszem, egy régi nyaraláson a szoknyám milyen jól mutatott egy másik lányon. Viszonzásul én meg magamra öltöttem az övét, és megkérdeztem, hogy áll rajtam. A válasz nem volt eléggé meggyőző ahhoz, hogy a cserébe belemenjek.

BESZÉDES István fordítása

ARCHESZÜZSÉ

Úgy volt, hogy tán eláll, most mégis rákezd
Kopogva – nem lehet nem észrevennem:
Kész orpheuszi visszafordulás ez,
Mármint átvitt, ősképi értelemben.
Hogy délutánra is marad a hat fok,
Hogy jóval a naptári hónapon túl
Az ébredő tavasz egyszer csak, ad hoc,
Fogja magát, és újra télbe fordul.
Épp hátrasandít csak: sarkában jár-e
A február – a sorsa, hogy hitetlen
Bukott hőssé legyen, hogy holnap már ne
Zúgjon a jégeső a Népligetben.
Mert lassanként a szürkeség elillan,
És felfehérlik majd az ég damasztja.
Hisz minden az antik példa szerint van
– Gondolok itt az ébredő tavaszra,
Meg E.-re, persze, hogy el kell hogy vesszen:
A kormos téllal kell őt hátrahagyni –,
Így tér meg minden önmagába, asszem.
Amolyan paradigma ez, vagy mi.
Hogy gyöngé szűrt fénnel dereng a nappal,
Hogy mint egy hős, ki sors szerint hitetlen,
Sarkában kormos, összetört havakkal
Vonul a réten át a Népligetben.

MERT ADVA VAGY...

Mert adva vagy, akár az érthetetlen
Életigenlés, a vér zaklatott
Rohamai a púpos kéz-erekben,
Mint fényes és beszédes ablakok
Üvegén a szájról felszálló pára,
Mint egy berögzült mozdulat fölött
Az eszmélet rideg realitása,
Jóllehet már közvetve sincs közöd
Időhöz, térhez – újra felsorollak,
S más neveket: élő szerettekét,
Helyeit, színeit gyerekkoromnak,
Dédapám májfoltos, ernyedt kezét,
De fáradt szemhéjaim leragadnak:
Nehéz redőnyei egy kirakatnak.

FALSZÖVEG

„Vajdasági falfirkászok, szevasztok!”

(Bélga)

Szabálytalan írás

2011 januárjában a graffitit radikálisan szankcionáló törvenycsomag lépett életbe. A téma egy időre magától értetődően a (média)figyelem homlokterébe került. Szervezetek, egyesületek jöttek létre, amelyek Budapest megtisztítását, firkametesítését tekintik fő céljuknak. A gaz utcai firkálás mellett elsikkad egy legalább olyan fontos – bár kevésbé látványos – tevékenység: az utcai olvasás. Az utca olvasása.

Az utóbbi években változni látszanak azok a csatornák, amelyeken szövegek juthatnak el az emberekhez. Ezeket az új olvasási formákat a könyvolvasást fetisizáló elitkultúra egyelőre nem veszi komolyan, pedig most úgy tűnik, az olvasás megmarad, a könyv viszont „kimegy alóla”. A hosszú olvasás utáni korszak egyik, persze közel sem a legjelentősebb szöveghordozója: a publikus tér. Az itt megjelenő szövegek alapvetően két részre oszthatóak: legálisakra és illegálisakra. A copyright-mentes, illegális feliratok is jól elkülöníthető csoportokba sorolhatóak; a törvényalkotók első számú célpontja természetesen a hagyományos értelemben vett graffiti (saját művész- és csoportneveket hirdető firkák és rajzok) – a firkáknak van azonban egy másik, számottevő hányada, amely az aktuális politikára, a zenei irányzatokra, a sportra vagy a bulvárra reflektál. E – köznapi élethez kapcsolódó – szövegeknek, logóknak, együttesfeliratoknak, bandajelzéseknek és -jelképeknek megfelelően szétválogatott gyűjteménye egy-